

Aandachtspunten voor VO Vinkenplein van Bewonersgroepering
Ontwerpdossier OKRA 20161205
13 Januari 2017

Deze aandachtspunten zijn een samenvatting van het commentaar van de bewoners die deelnemen aan de werkgroep en steunwerkgroep Vinkenplein, de kerngroep Hart VOOR Bilthoven (waarin 8 bewonersorganisaties in en om het centrum van Bilthoven zijn vertegenwoordigd) en opmerkingen van bewoners tijdens de inloopavond. In dit commentaar zijn de opmerkingen die tijdens de inloopavond op flappen zijn geschreven niet verwerkt.

De bewoners zijn unaniem van mening dat het concept Voorlopig Ontwerp van OKRA een mooi ontwerp is dat zeker een positieve uitstraling zal hebben op het Centrum van Bilthoven: dorps met allure.

Hieronder zijn in deel A aandachtspunten geformuleerd voor de uitwerking tot een definitief VO. De punten die PM staat hebben met name betrekking op de uitwerking naar een DO. In deel B hebben we twee punten benoemd die van cruciaal belang zijn voor het verdere verloop van het ontwerpproces. Dat zijn een breed gedragen parkeerbeleid voor het centrumgebied van Bilthoven inclusief handhaving en bespreking in de werkgroep van het (concept) VO van het ontwerp van het vastgoed aan en op het Vinkenplein.

DEEL A: AANDACHTSPUNTEN ONTWERP VINKENPLEIN

Ontwerp algemeen

- Het nieuwe Vinkenplein is volgens ons een samenspel van de inrichting van het plein en de omliggende bebouwing. De kwaliteit van het plein ontstaat door een in onze ogen overzichtelijke, eenduidige beleving. Dit uitgangspunt vraagt onder meer niet al te veel afzonderlijke inrichtingselementen. De verharding dient verzorgd te zijn, maar heeft een ondergeschikte functie.
- De indruk bestaat dat het plein ondanks het nieuwe groen een nogal stenig karakter heeft. Om dit te verminderen doen we de suggestie om (een deel van) de baksteen bestrating te vervangen door een nader te bepalen halfverharding. We zien hiervoor een mogelijkheid in de noordoostelijke hoek van het Vinkenplein, daar waar nu de drie pinussen staan.
- De hoeveelheid terrassen en maat van de terrassen lijkt erg omvangrijk, zeker in het licht van de reeds aanwezige horeca met terrassen op de Julianalaan, de Melchiorlaan (terras PK), het Emmaplein en in de toekomstige Kwinkelier. Bilthoven is geen Utrecht.
- Zowel zomerbeeld (met terrassen) als winterbeeld van het plein dient aangenaam te zijn.
- De plaats (en omvang) van het paviljoen vinden wij nogal dominant. In het VO graag de footprint van het gebouw opnemen mét en zonder overstekende luifel. De bijbehorende terrassen kunnen ook deels onder de luifel worden gesitueerd. Het paviljoen weer iets meer naar het noorden opschuiven, ook vanwege licht- en lawaaihinder t.o.v. de zuidelijk gelegen woonbebouwing.
- Wij zijn er voorstander van dat het paviljoen ook ingezet kan gaan worden bij culturele programmering, b.v. door middel van een multi-inzetbaar podiumgedeelte. Dit sluit aan bij het recente verzoek van het college van De Bilt aan ontwikkelaar Synchroon om de mogelijkheden te verkennen van een combinatie van podiumfunctie en een horecapaviljoen. Qua situering en inrichting (bijvoorbeeld de mogelijkheid van verschuifbare wanden) dient het paviljoen aan te kunnen sluiten bij (activiteiten op) het plein.
- Voor de podiumfunctie van het plein kan ongeveer de maatvoering in gedachten worden gehouden van het Wereldfeest van september 2016. Bij een centrumevenement als het Wereldfeest zijn immers ook andere locaties in het centrum betrokken. Het huidige ontwerp lijkt hieraan te voldoen.
- De appartementen aan de Vinkenlaan (zoals die boven de ingang van de Kwinkelier) dienen bereikbaar te blijven voor auto's (halen/brengen, taxi's, hulpdiensten).
- Met het slim ontwerpen van 'obstakels' voor fietsen (situering parkeerplaatsen, groenbeplanting etc.) verhinder je zoveel mogelijk het fietsen over het plein. Mogelijk kan het huidige ontwerp hierop nog geoptimaliseerd worden.
- Terras PK aan Melchiorlaan intekenen

Groen

- Fantastisch dat de linde behouden is. Er is een mooie mix van gebiedseigen bomen voorgesteld.

- Zorg dat het plein ook in de loop der jaren, wanneer planten en struiken volgroeid raken, nog steeds als open ruimte/plein wordt ervaren. De groenpartij aan de oostzijde zou - zeker bij onvoldoende onderhoud aan beplanting - dat kunnen belemmeren, mede door het reliëf.
- In het algemeen geen/beperkte struiklaag in verband met het handhaven van de openheid van het plein. Voorkeur voor bomen in combinatie met vaste planten en grassen.
- Meer bomen.
- Schaduwwerking bomen bezien in relatie tot appartementen en buitenruimten van appartementen.
- Een boombalans in de rapportage opnemen: welke bomen worden gehandhaafd, hoeveel nieuwe bomen worden geplant, hoeveel bomen worden gekapt en hoeveel bomen worden herplant (inclusief bomen die elders herplant kunnen worden).
- De koningslinde (W.A.) op het grasveld achter de Kwinkelier zou herplant worden op het Vinkenplein.

P.M.

- Boom- en beplantingskeuze
- In bestek: voorbereidingsmaatregelen eventuele herplant van bomen Vinkenplein naar elders.
- Losse plantenbakken zo min mogelijk door ondernemers toe te passen.

Inrichting en straatmeubilair

- Meer informele zitplekken in de openbare ruimte aanbrengen, ook in de zon, zodat je niet direct noodzaak bent om een consumptie op een terrasje te bestellen.
- Een moderne variant van de Melchiorbank zoals voorgesteld wordt gewaardeerd, maar dient fantasievol te worden uitgewerkt.
- Er zijn echter ook bewoners die hechten aan het in de oorspronkelijke staat terugbrengen van de Melchiorbank. Die zou dan ongeveer op de kop van het plantsoen aan het bewonerserf geplaatst kunnen worden, maar wel een kwartslag gedraaid met zicht op het fietspad. Groot risico is daarbij vervuiling (wildplassen e.d.) aan de achterzijde van de bank van het achterliggende plantsoen, zoals momenteel het geval is bij het restant van de Melchiorbank. Een hoge rugleuning neemt bovendien zicht weg op het achtergelegen gebied en een bank met zijmuren nodigt uit als hangplek.
- De waterfonteinjes vinden we leuk, maar is er nog iets anders denkbaar dat het plein verlevendigt (kinderen)? Dit gezien de opmerking van Wim Voogt in een van de werksessies dat elk nieuw plein in Nederland met dezelfde waterfonteinjes wordt uitgerust. De speelpalen vinden we meer op hun plaats op een speelpleintje tussen woonbebouwing dan op een centrumplein. Bescheidenheid t.a.v. aard en omvang van speelornamenten is wenselijk. We denken eerder aan iets van een kunstobject waarop/waaromheen gespeeld kan worden. Suggesties hiervoor zijn in een van de werksessies gedaan. Om in Bilthovense sferen te blijven: een Bilthovens 'Heideschaap' 3.0. Mogelijk hiervoor een kunstopdracht uitschrijven.
- De verlichtingsarmaturen mogen wat meer eigentijds qua vormgeving zijn. Mogelijk bestaat er binnen het gekozen armatuur voor het centrum een modernere variant? 's Avonds en 's nachts voldoende verlichting in verband met sociale veiligheid. Mogelijk extra licht aanbrengen (kunstopdracht?) of licht dat bijvoorbeeld bijzondere plekken (bomen, beplanting, lijnen in bestrating) uitlicht. Ook hierbij past bescheidenheid.
- Is er verlichting voorzien tussen het plantsoentje aan het bewonerserf en de oostelijk gelegen woningen?
- Plaats aangeven van (bestaande/nieuwe) afvalcontainers, bereikbaar voor vuilnisophaaldiensten
- Indicaties voor plaatsing windschermen bij terrassen. Zorg voor goed (uit)zicht voor fietsers en voetgangers, de ellende met positie windscherm PK is inmiddels berucht.
- Is het een drinkwaterobject dat bij de oude linde op de kaart p 18 is aangeduid? Zo ja: fijn.
- E-laadpalen voor auto's?
- Wifi?

P.M.

- In bestek rekening houden met voormontage in lantaarnpalen t.b.v. het aanbrengen van feestverlichting (i.o.m. winkeliers: in nieuwe masten Julianalaan bleek dit niet voorgemonteerd te zijn)

Bestrating en verharding

- Voorkeur voor een rustig beeld. Het beeld op p 37 meest rechts is volgens ons te onrustig. Zie ook eerdere opmerking onder algemeen over verharding.
- Basaltbanden langs fietspad: deze worden glad bij regen/bevriezing. Op de afslag Steenstraat/Kapelweg in De Bilt zijn basaltbanden wegens valpartijen al op een paar plaatsen vervangen.
- In kleur duidelijk zichtbaar onderscheid tussen fietspad en bestrating plein.

Bevoorrading

- Een veilige uitwerking van de oostelijke bevoorradingroute (over Vinkenlaan van noord naar zuid) is wenselijk vanwege het dubbelgebruik met de fiets- en voetgangersroute. Zeker in relatie tot een mogelijke toekomstige uitplanting aan de voorzijde van de Kwinkelier. Er dient voldoende ruimte te zijn om de veiligheid van fietsers en voetgangers te waarborgen.
- De bevoorradingroute dient ook bruikbaar te zijn voor de vuilophaaldiensten
- Bevoorrading van noord naar zuid zou ook voor de bevoorrading van Vögele moeten gelden, uitzonderingen zorgen voor verwarring en mogelijk misbruik.
- Uitwerken laden/lossen paviljoen.

P.M.

- Bestek: ten behoeve van afsluiting voor autoverkeer (Julianalaan/Vinkenlaan en Nachtegaallaan) zoeken naar een innovatieve, fietsersveilige fietspaal.
- Verkeersbeleid: mogelijk venstertijden (tussen acht en half negen in de ochtend voor laden/lossen) wanneer de route druk is met fietsende scholieren.
- Verkeersbeleid: bevoorrading van de winkels aan de Melchiorlaan (en PK?) via de doorgaande route van de Melchiorlaan, kan problemen met doorstroming geven. Is voor het gehele centrum een voorkeursroute voor bevoorradingsverkeer van oost naar west mogelijk/wenselijk? Dus éénrichtingsverkeer voor vrachtwagens?
- Aansluiting Nachtegaallaan/Boslaan geeft mogelijk problemen bij indraaien bevoorradingsverkeer van de route Vinkenlaan-Nachtegaallaan.

Fietsroute en fietsparkeren

- De fietsroute Nachtegaallaan-Boslaan aanduiden en inrichten als woonstraat/erf, met mogelijk een aanduiding in de bestrating dat de fietsroute aansluit op het rode fietspad.
- Het aantal fietsparkeerplaatsen is onvoldoende, zeker bij de ingang van de Kwinkelier. Maar ook op de hoek Melchiorlaan en Nachtegaallaan zijn fietsparkeerplekken (boodschappen/terrasje pakken met de fiets) noodzakelijk.
- Oplaadmogelijkheid voor E-bikes.
- Zorgvuldige plaatsing van de fietsparkeer-nietjes t.o.v. looproutes en fietspaden.

P.M.

- Uitbreiding fietsparkeerplaatsen Julianalaan ter hoogte van Blokker en Top.

Afmetingen parkeerplaatsen en breedte rijweg

- Vlot in- en uitparkeren bevordert de doorstroming, daarom aandacht voor de afmetingen van de parkeerplaatsen
- De ingetekende parkeerplaatsen zijn naar onze mening te klein. Ze zouden uitgevoerd moeten worden volgens de herziene NEN norm 2017. Zeker ook, omdat in Bilthoven het formaat auto's gemiddeld groter en breder is dan elders.
- Voorstel haaks parkeren: 2500 * 5000 (volgens VO: ???? * 4500)
- Voorstel langsparkeren: 2500 * 6000 (volgens VO 2000 * ??????)

Duurzaamheid

- Onderhoud beplanting: robuuste plantkeuze die niet erg onderhoudsgevoelig is. Dit in verband met slijtage door betreding en kosten van onderhoud.
- Onderhoud bestrating: klinkers zijn onkruidgevoelig, dus vergen het nodige onderhoud. Keuze bestrating ook afstemmen op milieuvriendelijke onderhoudsmethoden.
- Waterafvoer plein afkoppelen van riool, goede afwatering bij heftige regenval.

- Hoe verloopt de afwatering bij de woningen ten oosten van het plantsoentje aan het bewonerserf? Deze is niet ingetekend op de afwateringskaart p 32

DEEL B: TWEE BELANGRIJKE PUNTEN IN HET ONTWERPPROCES NAAR EEN DEFINITIEF ONTWERP

1. Starten van een parkeeronderzoek is een noodzakelijke voorwaarde voor een breed gedragen Definitief Ontwerp Vinkenplein

- Het parkeeronderzoek van het centrumgebied van Bilthoven dateert van 2009 en is inmiddels verouderd. Nieuwe ontwikkelingen hebben zich voorgedaan en uitgangspunten dienen vanwege voortschrijdend inzicht aangepast te worden. De begrenzing van destijds (overgenomen in het Masterplan) is te eng. Een nieuw parkeeronderzoek is volgens ons noodzakelijk.
- Wij zijn ervan overtuigd dat een duidelijk en gedragen parkeerbeleid mét handhaving in het gehele centrumgebied van Bilthoven, inclusief de aanliggende woonstraten, de enige oplossing is voor het parkeerprobleem in het centrum.
- Het opstellen van een parkeerbalans is noodzakelijk voor parkeerbeleid: het in kaart brengen van de parkeerbehoefte en het parkeeraanbod (inclusief MIVA-plaatsen) in het centrum en de directe omgeving van het centrum.
- Wij willen op zo kort mogelijke termijn, dus in elke fase van de transitie die het centrumgebied doormaakt, te beginnen met vandaag, duidelijke afspraken over het parkeren en de parkeermogelijkheden. Een breed gedragen en voor alle betrokken partijen heldere en consequente aanpak is de enige manier om nu en in de toekomst een goed functionerend centrum te creëren.
- Het aantal parkeerplaatsen in het centrum en de spreiding ervan is grosso modo een gegeven. De druk op parkeerplaatsen in het centrum neemt toe door de beperkte beschikbaarheid van parkeerplaatsen die aan de centrumfunctie zijn toegerekend (parkeergarage Kwinkelier). Er dienen afspraken te komen over de beschikbaarheid van de parkeerplaatsen in de Kwinkelier en op de driehoek, in elke fase van de transitie.
- In de parkeerberekening moet ook rekening gehouden worden met parkeerplaatsen voor centrumbewoners, die bijvoorbeeld aan de Julianalaan en de Vinkenlaan wonen. In woonstraten die direct grenzen aan het centrumgebied zoals de Prins Bernhardlaan en de Merellaan/Koekoeklaan (recent gemeten) is de parkeerdruk enorm toegenomen. Er is uitzonderlijk veel last van langparkeren door treinforesen en kortparkeren door winkelend publiek. De afgelopen anderhalf jaar is de hinder van forensen versterkt, mogelijk door de afsluiting van de Leyenseweg en de drukte die dit veroorzaakt op de Soestdijkseweg. Hierdoor parkeren forensen vanuit zuid 's ochtends liever hun auto in woonstraten en wellicht op het dan nog betrekkelijk lege Vinkenplein, dan in de file te gaan staan om het parkeerterrein aan de achterzijde van het station te bereiken.
- Ook ondernemers en hun medewerkers houden parkeerplaatsen bezet ten koste van plekken voor winkelend publiek. Dat moet veranderd worden. Als ondernemers er onderling niet uitkomen, zou de gemeente hiervoor kaders moeten stellen.
- De ondernemersbelangen en de bewonersbelangen versterken elkaar dus in de wens naar een helder parkeerbeleid en handhaving ervan.
- Bij de handhaving van parkeerbeleid kan gebruik gemaakt worden van innovatieve oplossingen zoals belparkeren en kentekensparkeren.

2. Noordwand Vinkenplein en paviljoen

- Zoals eerder opgemerkt maken de gevelwanden van het plein en de inrichting van het plein tesaan het plein. Net zoals dit consequenties heeft voor de inrichting van het plein, zal ook de uitstraling van de gevelwanden en het paviljoen een harmonieuze eenheid dienen te vormen met het plein. Zoals op het vlak van kleur- en materiaalgebruik, rust in stijlkenmerken en reclame-uitingen.
- Het kleur- en materiaalgebruik van het vastgoed dient afgestemd te zijn op het kleur- en materiaalgebruik van het plein en andersom. In het Beeldkwaliteitsplan is voor de noordwand opgenomen 70-80% licht en 20-30% donker.
- Omdat het ontwerp van de noordwand van het Vinkenplein en van het paviljoen tijdens het ontwerpproces van het Vinkenplein aanzienlijk achter heeft gelegen op de oorspronkelijke planning, verzoeken wij het (concept) VO van het vastgoed alsnog in de werkgroep te bespreken. Bij aanvang van de werkgroep is dit toegezegd.

- Wij gaan ervan uit dat het (concept) VO van het vastgoed wordt voorgelegd aan de commissie Ruimtelijke Kwaliteit/Mooi Sticht.
- We nemen aan dat het paviljoen, zoals het beeldkwaliteitsplan voorschrijft, van alle kanten een aantrekkelijk beeld oplevert en geen duidelijke 'achterkant' heeft.
- Opnemen van een openbaar toilet in het nieuwe vastgoed.
- Aandacht voor (sociaal) veilige toegankelijkheid van de nieuwe appartementen, waarvan de ingang aan de bevoorradingshof naast Donelli is gelegen.

P.M.

- Toepassen van de eisen t.a.v. reclame-uitingen op de panden die aan het Vinkenplein zijn gelegen en die zijn vastgelegd in het Beeldkwaliteitsplan.